Te nemen maatregelen richting Programmabegroting 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	Lagere kosten/hogere opbrengsten in de +/+ / voordelen 2027	2028	2029	2030	Prioritering 1 t/m 5	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Programma 1 Bestuur en Dienstverlening							
Doorontwikkeling dienstverlening Het budget voor de doorontwikkeling van dienstverlening zou van € 38.622,- naar beneden kunnen worden bijgesteld. Omdat goede dienstverlening direct invloed heeft op vertrouwen kwaliteit en tevredenheid is dit echter niet gewenst. Echter zijn we op dit moment bezig met het evalueren van de uitvoeringsagenda dienstverlening waarbij er nog geen duidelijkheid is over welke vervolgstappen we gaan nemen voor de dienstverlening. Om deze reden wordt voorgesteld om het budget van de dienstverlening met € 25.000,- te verlagen. We kunnen niet op het volledige bedrag bezuinigen omdat we met het resterende bedrag gaan zorgen voor beveiliging in de publiekshal. Gezien het coalitieakkoord is deze bezuiniging niet wenselijk. We willen dit geld inzetten voor processen en klantreizen vanuit de visie proactieve dienstverlening van de VNG.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	5	Structureel	Door het doorvoeren van deze bezuiniging zou de goede dienstverlening negatief kunnen worden beïnvloed.
Klanttevredenheidsonderzoeken Het budget voor de klanttevredenheidsonderzoeken zou als bezuiniging kunnen worden meegenomen. Het is echter niet wenselijk om op dit budget te bezuinigen aangezien wij in het kader van goede dienstverlening graag horen van onze inwoners of wij ze voorzien van de dienstverlening die zij verwachten en kunnen wij onze dienstverlening naar een hoger niveau brengen. Daarnaast staat er in het coalitieakkoord dat we de klanttevredenheid blijven meten. Omdat het geen verplichting is om deze onderzoeken uit te voeren zou er op het volledige budget van € 33.000,- bezuinigd kunnen worden.	€ 33.000	€ 34.000	€ 35.000	€ 36.000	5	Structureel	Door het doorvoeren van deze bezuiniging zou de goede dienstverlening negatief kunnen worden beïnvloed.
Storting in de ICT-instandhoudingsreserve De structurele storting in de ICT-instandhoudingsreserve zou kunnen worden verlaagd met € 50.000,-. Deze maatregel brengt wel enig (beheersbaar) risico met zich mee. De afgelopen jaren is reeds sterk gestuurd op kostenbeheersing binnen ICT. Tegelijkertijd zien we een duidelijke stijging in: - beheer- en exploitatiekosten; - applicatie- en licentiekosten; - hardwarekosten. Daarnaast is de reserve zelf al fors afgebouwd, met een onttrekking van € 1 miljoen in 2026. Hierdoor is de financiële buffer beperkter geworden. Het verlagen van de storting is haalbaar, maar verkleint de ruimte om toekomstige tegenvaller, met name stijgende kosten voor hardware en software, op te vangen.	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	1	Structureel	Bij verdere kostenstijgingen kan dit op termijn leiden tot aanvullende financiële druk binnen de ICT-begroting.
Budget voor organisatieontwikkeling gemeente Noordwijk Het organisatieontwikkelbudget bestaat uit € 190.000 en een bezuiniging van € 20.000 komt neer op 10% van het huidige budget. Het Organisatieontwikkelbuget wordt ingezet voor de ontwikkeling van medewerkers en de verdere professionalisering van de organisatie. Voor de komende jaren staat onder andere de organisatiebrede ontwikkeling van digitale vaardigheden gepland. Juist deze ontwikkeling is van belang om medewerkers toe te rusten voor de toenemende digitalisering van processen en dienstverlening. Daarnaast wordt het budget ingezet voor de ontwikkeling van soft skills, talentgericht werken en het continu verbeteren van processen en samenwerking. Deze ontwikkelactiviteiten dragen bij aan de kwaliteit, continuïteit en wendbaarheid van de organisatie en ondersteunen de realisatie van de organisatiedoelstellingen. Wanneer het budget wordt verlaagd, bestaat het risico dat strategische ontwikkelactiviteiten moeten worden uitgesteld of geannuleerd. Daarmee neemt niet alleen de ontwikkelsnelheid van de organisatie af, maar wordt ook de realisatie van bredere organisatiedoelstellingen bemoeilijkt.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	5	Structureel	Bezuiniging op het organisatieontwikkelbudget heeft tot gevolg dat de doorontwikkeling van de organisatie vertraging oploopt. Dat betekent dat de ingezette beweging van ontwikkeling op onderdelen geen doorgang kan krijgen, zoals het ontwikkelen van digitale vaardigheden, het verder ontwikkelen van softskills en het werken vanuit ieders talenten en kwaliteiten. Dit heeft als gevolg dat we als ambtelijke organisatie achter de feiten gaan aanlopen en minder kunnen investeren in deskundig personeel. Daarnaast kunnen we ons minder goed profileren als een aantrekkelijke werkgever met volop ontwikkelkansen en het opbouwen van vakmanschap, wat een negatief effect heeft op het creëren van een plezierige werkomgeving voor zowel huidig personeel als potentiële kandidaten. Het versterken van de kwaliteit en continuïteit van de organisatie krijgt daarmee minder aandacht en ontwikkelt minder snel net zoals effciency en verdere professionalisering van de organisatie. Ook heeft dit als risico dat de ontwikkelingen harder gaan dan dat wij ze kunnen bijhouden op bijvoorbeeld het gebied van digitale vaardigheden en AI. Daarnaast lopen we het risico op hoger verloop, hogere werkdruk en lager werkplezier doordat het werken met digitale systemen veel tijd en energie kost en doordat er minder opleidingsmogelijkheden zijn voor het ontwikkelen van softskills, een oplossingsgerichte werkwijze en kwaliteitverbetering.

Te nemen maatregelen richting Programmabegroting 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	Lagere kosten/hogere opbrengsten in de +/+ / voordelen 2027	2028	2029	2030	Prioritering 1 t/m 5	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
(Gedeeltelijk) Stoppen met deelname Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland Regio Holland Rijnland is een strategisch samenwerkingsverband. Met dertien regiogemeenten wordt gewerkt aan integrale gebiedsontwikkeling. HRL richt zich op versnellen woningbouw, versterken ons vestigingsklimaat, verbeteren de bereikbaarheid, zorgen voor het energiesysteem van de toekomst en investeren in een netwerk van groen en water. De samenwerking v.w.b. Bureau Leerplicht loopt ook via Holland Rijnland. De middelen daarvan zitten in Programma 7 en worden niet in dit voorstel meegenomen. Bezien moet worden of het haalbaar zou zijn om alleen voor Leerplicht deel te nemen. In de cijfers wordt rekening gehouden met een afbouw/ uittredingsperiode van 2 jaar.	€ -	€ -	€ 250.000	€ 257.000	4	Structureel	Geen deelname aan Holland Rijnland zou de samenwerking op integrale gebiedsontwikkeling en bv de versnelling van de woniingbouwopgave bemoeilijken. Vraag is of voldoende slagkracht behouden blijft en of Noordwijk in staat is deze opgaven eigenstandig te realiseren. Andere gemeenten, maar ook de Provincie, zouden Noordwijk kunnen verwijten dat Noordwijk zich afzondert van de regio.
Stoppen met bestuurlijke samenwerking DuinBollenstreek De Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek (DBS) is een gezamenlijk samenwerkingsprogramma van vijf gemeenten in de regio (Hillegom, Lisse, Noordwijk, Teylingen en Katwijk). Hierin werken zij samen aan strategische opgaven zoals ruimte, economie, wonen en duurzaamheid om de slagkracht in de streek te vergroten. Belangrijke Thema's en ProjectenDuurzame Greenport: Economische versterking en verduurzaming van de sierteelt en aanverwante sectoren.Ruimtelijke kwaliteit: Projecten onderverdeeld in specifieke kleurgedreven of kwalitatieve pijlers.Wonen en Leefbaarheid: Gezamenlijke woningbouwopgaven en bereikbaarheid in de Bollenstreek.Groen en Landelijk Gebied: Programma's rondom het landelijk gebied en natuurbeheer. In de cijfers wordt rekening gehouden met een afbouw/ uittredingsperiode van 2 jaar.	€ -	€ -	€ 55.000	€ 57.000	4	Structureel	In het Coalitieakkoord heeft Katwijk aangegeven te willen stoppen, en zich meer te gaan richten op de KeyRegion met Leiden. Noordwijk zou een vergelijkbare afweging kunnen maken, waarbij het de vraag is of voldoende slagkracht behouden blijft. Andere gemeenten zouden Noordwijk kunnen verwijten dat Noordwijk zich afzondert van de subregio.
Schrappen Stedenband Hirado In 2019 heeft de gemeenteraad besloten om de Stedenband van Hirado met Noordwijkerhout na de fusie voort te zetten. Hoewel de stedenband breder was bedacht, bestaat de invulling de laatste jaren met name uit het faciliteren van een leerlingenuitwisseling met het Teylingencollege. Indien ervoor wordt gekozen om de stedenband via deze subsidie te stoppen zoals in het Coalitieakkoord is verwoord, is het voorstel om de subsidie in stappen af te bouwen.	€ -	€ 4.000	€ 8.000	€ 12.000	5	Structureel	De Stichting die is opgericht ter ondersteuning van de Stedenband zal het naar verwachting niet eens zijn met dit besluit. Zij hebben n.a.v. het coalitieakkoord een gesprek aangevraagd met de burgemeester en daarnaast het Leidsch Dagblad geinformeerd. Men is met name ontstemd over de wijze waarop ze hebben moeten vernemen van dit besluit. De leerlingenuitwisseling zal overigens voort kunnen gaan, maar met andere financiering. Er dient daarnaast bepaald te worden of de stedenband volledig wordt beëindigd of alleen de subsidie, en indien dat laatste: op welke wijze de gemeente hier wel invulling aan wil geven. Er zal ook bekeken moeten worden hoe de boodschap passend gebracht kan worden richting Hirado zelf.
Versobering representatie Het betreft budget voor de organisatie van de lintjesregen, 4-5 mei, bloemencorso, nieuwjaarsbijeenkomst, kinderburgemeester, huwelijksjubilea en overige ontvangsten. Voor deze representatie in diverse vormen bedraagt het totale budget structureel € 90.555,-- . Een mogelijkheid is om het budget te korten en de bijeenkomsten te versoberen.	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	3	Structureel	In het algemeen worden de diverse bijeenkomsten en activiteiten zeer gewaardeerd. Een versobering kan bij genodigden een verminderd gevoel van waardering geven. Advies is om de komst van de nieuwe burgemeester af te wachten.
	€ 138.000	**€ 143.000**	**€ 453.000**	**€ 467.000**			
Programma 2 Veiligheid							
Suswacht Het totale budget voor de suswacht betreft € 67.000,- en dit zou je in totaliteit kunnen schrappen. Het handhaven van de openbare orde en veiligheid is primair een taak van de politie. De politie kampt echter met capaciteitsproblemen. De gemeente heeft ervoor gekozen om in het uitgaansgebied De Grent de suswacht in te zetten. De suswacht treedt op als gastheer in het uitgaansgebied en hebben een belangrijke bijdrage op het thema Veilig Uitgaan. Ze zijn het eerste aanspreekpunt voor het uitgaanspubliek en handelen vooral preventief (de-escalerend), maar treden ook repressief op wanneer nodig. Op dit moment loopt de suswacht op de zaterdagavonden met 2 koppels. De suswacht heeft aangegeven dat bij terugdringen van de uren, zij de opdracht teruggeven. De opdracht wordt onrendabel voor hen en kan niet worden uitgevoerd in het van eigen veiligheid (altijd 2 koppels aanwezig, protocol) en het ontbreken van effectiviteit. Afschalen betekent verdwijnen en daarnaast levert het ook mogelijke risico's op voor de openbare orde en veiligheid in het uitgaansgebied de Grent. Alle horecabedrijven moeten op grond van de APV om 24 uur sluiten. De burgemeester kan daar ontheffing voor verlenen, indien er redelijkerwijs van uit kan worden gegaan dat door het verlenen van die ontheffing er geen openbare ordeverstoringen ontstaan. De suswacht is 1 van de maatregelen die genomen wordt om verstoringen van de openbare orde te voorkomen. Met het schrappen van de suswacht kan dit mogelijke consequenties hebben voor de afwegingen m.b.t. het verlenen van de ontheffingen sluitingstijden horeca. Indien de openbare orde en veiligheid niet kan worden bewaakt, kan het zo zijn dat de ontheffingen niet kunnen/mogen worden verleend, dan wel ingetrokken moeten worden (zware maatregel).	€ 67.000	€ 68.000	€ 70.000	€ 72.000	4	Structureel	Door het schrappen van het totale budget van € 67.000,- komt de openbare orde en veiligheid in uitgaansgebied De Grent in het gedrang.
	€ 67.000	**€ 68.000**	**€ 70.000**	**€ 72.000**			

Te nemen maatregelen richting Programmabegroting 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	Lagere kosten/hogere opbrengsten in de +/+ / voordelen 2027	2028	2029	2030	Prioritering 1 t/m 5	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Programma 3 Verkeer en Parkeren							
Strandpendel (Beach Shuttle) niet gratis Passagiers van de strandpendel betalen voor hun vervoer vanaf de HUB tot strand. Jaarlijks worden er ongeveer 12.000 toeristen vervoerd. Bij een tarief van € 2,- p.p. zouden opbrengsten € 24.000 bedragen. De kosten die gemaakt moeten worden om dit in te kunnen voeren zijn niet bekend.	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	5	Structureel	Het kan dat bezoekers hierdoor kiezen geen gebruik te maken van de strandpendel. Dit brengt meer verkeersbewegingen en parkeerdruk met zich mee. Met de vervoerder zal daarbij gesproken moeten worden over een manier waarop bezoekers hun betalingen verrichten.
	€ 60.000	**€ 60.000**	**€ 60.000**	**€ 60.000**			
Programma 4 Economie							
Het stoppen met het regionale samenwerkingsverband Economic Board Duin- en Bollenstreek (EBDB). De gesprekken over het stoppen met de EBDB lopen al langer omdat er minimale directe economische effecten gemeten worden.	€ -	€ -	€ 131.000	€ 134.000	4	Structureel	Door het doorvoeren van deze bezuiniging komen regionale samenwerkingen mogelijk onder druk te staan met kans op dalende economische effecten voor de gemeente Noordwijk.
	€ -	**€ -**	**€ 131.000**	**€ 134.000**			
Programma 5 Onderwijs							
Binnen dit programma zijn geen suggestie voor te nemen maatregelen opgevoerd.							
	€ -	**€ -**	**€ -**	**€ -**			
Programma 6 Sport en Cultuur							
Bezuiniging subsidies In het kader van het project Taakstelling bezuiniging subsidies is rekening gehouden met een besparing van ongeveer € 115.000 door het wegnemen van vrije ruimte en het verlagen van subsidieplafonds. Deze besparing lijkt niet te zijn meegenomen in de begroting en zou meteen van 1 januari 2027 ingevoerd kunnen worden. Via het project Taakstelling bezuinigingen subsidies is er uitvoerig gekeken naar mogelijke bezuinigingen voor in totaal € 600.000,-. Met deze maatregel zou per saldo dus een hoger bedrag op subsidies bezuinigd.	€ 115.000	€ 115.000	€ 115.000	€ 115.000	1	Structureel	Deze maatregel heeft geen consequenties.
Extra bezuiniging op sportsubsidies/sportbeleid In het kader van het project Bezuiniging subsidies wordt al ruim € 25.000 bezuinigd op sportsubsidies. Daarnaast ligt er een bezuiniging van € 175.000 op het sportbedrijf. Er vinden nu overleggen plaats hoe deze bedragen bezuinigd kunnen worden. Nieuwe extra bezuinigingen gaan ten koste van geloofwaardigheid.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	5	Structureel	Opnieuw bezuinigen heeft consequenties voor onze geloofwaardigheid.
Nog hogere huren sportaccommodaties Op dit moment loopt er al een traject om de huuropbrengst van sportaccommodaties met € 100.000 te verhogen.	pm	pm	pm	pm	5	Structureel	Verhoging zullen doorberekend worden aan de leden van de sportverenigingen. De drempel tot deelname aan sporten wordt verhoogd.
	€ 140.000	**€ 140.000**	**€ 140.000**	**€ 140.000**			

Te nemen maatregelen richting Programmabegroting 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	Lagere kosten/hogere opbrengsten in de +/+ / voordelen 2027	2028	2029	2030	Prioritering 1 t/m 5	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid							
Extra korting op preventieve maatregelen en algemene voorzieningen, zoals Reuring, Stichting Welzijn en Jeugdpreventieproject. Via het project Bezuinigingen subsidies is er uitvoerig gekeken naar mogelijke bezuinigingen voor in totaal € 600.000,-. Op al deze posten zijn inmiddels bezuinigingsbedragen afgesproken en gecommniniceerd naar instellingen. Nieuwe extra bezuinigingen gaan ten koste van geloofwaardigheid. Bovendien staan bezuinigingen op preventie haaks op het beleid dat is ingezet om de sociale basis te versterken en daarmee de kosten op zorg te beperken. De investering in Reuring heeft laten zien dat de uitgaven op Wmo-maatwerkvoorzieingen zijn verlaagd.	pm	pm	pm	pm	5	Structureel	Bezuiniging op preventie zal op termijn tot hogere kosten leiden in de zorg
Afschaffen gemeentelijk armoedebeleid met ingang van 1 januari 2028 Op het minimabeleid bezuinigen is mogelijk. Het is geen wettelijke verplichting en het is mogelijk de regeling te versoberen. Er zijn allerlei tussenwegen mogelijk om de doelgroep te verkleinen, bijvoorbeeld door de inkomensgrens van 120% naar 110% of 100% van de bijstandsnorm te verlagen. In de getallen is de meximumvariant berekend. Bezuiniging of versobering wordt ontraden. Het heeft directe gevolgen voor de meest behoeftigen en kan makkelijk tot andere problematiek leiden. Het is uit onderzoek bekend dat het risico op gezondheidsachterstanden, slechte voeding, gebitsschade, zorggebruik en andere maatschappelijke problemen gerelateerd zijn aan armoedeproblematiek	€ -	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	5	Structureel	De norm verlagen zal leiden tot meer problemen bij de doelgroep zoals schulden, slechte voeding, gezondheid.
Minimabeleidsregeling bij de ISD Bollenstreek verlagen naar inkomensgrens van 100% Inkomensgrens van verschillende regelingen van het minimabeleid per 1 januari 2028 verlagen naar 100%. De hoogste posten zijn individuele inkomenstoeslag en bijzondere bijstand inrichting/huisraad. Op het minimabeleid bezuinigen is mogelijk. Het is geen wettelijke verplichting en het is mogelijk de regeling te versoberen. Bezuiniging of versobering wordt ontraden. Het heeft directe gevolgen voor de meest behoeftigen en kan makkelijk tot andere problematiek leiden. Het is uit onderzoek bekend dat het risico op gezondheidsachterstanden, slechte voeding, gebitsschade, zorggebruik en andere maatschappelijke problemen gerelateerd zijn aan armoedeproblematiek	€ -	€ 255.000	€ 255.000	€ 255.000	5	Structureel	De norm verlagen zal leiden tot meer problemen bij de doelgroep zoals schulden, slechte voeding, gezondheid.
Huishoudelijke hulp uit Wmo met vangnet Dit betreft maatregel 44 uit het Coalitieakkoord van het kabinet Jetten. Mensen die dat kunnen, gaan zelf betalen voor hun huishoudelijke hulp. Huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) wordt daarom geschrapt met ingang van 1 januari 2029 (€ 1,4 miljard). Voor de mensen die niet Meicirculaire gemeentefonds 2026 zelf hulp kunnen regelen, blijft de gemeente daarin voorzien (€ 430 miljoen). Afhankelijk van de invulling van de vangnetregeling ligt hier een potentieel voordeel van € 1 miljoen. Het risico ligt voornamelijk in de planning van het kabinet en de onduidelijkheid over de inhoud van de vangnetregeling. De provincie geeft aan dat we geen rekening mogen houden met dit voordeel. Het is wel goed om dit in gedachte te houden naar mate er meer duidelijk wordt over de regeling Wij geven zo'n € 4 miljoen uit aan Huishoudelijke hulp. Omdat de regeling wordt afgeschaft wordt het gemeentefonds gekort met € 3 miljoen, maar krijgen we € 9 ton voor de vangnet regeling. Afhankelijk van de invulling van de vangnetregeling ligt hier een potentieel voordeel van € 1 miljoen. Het risico ligt voornamelijk in de planning van het kabinet en de onduidelijkheid over de inhoud van de vangnetregeling.	€ -	€ -	pm	pm	4	Structureel	Maatregelen zijn reeds verwerkt en heeft geen gevolgen voor de inwoners
Eigen sociaal beleid: Mantelzorgcompliment Mantelzorgcompliment is nu € 100 per mantelzorger, dit zouden we kunnen verlagen naar € 75 per mantelzorger. Er zijn op dit moment ongeveer 1200 mantelzorgers die dit compliment krijgen, wat betekend dat we dan een bezuiniging hebben van € 30.000. Doordat we als maatschappij steeds meer richting het voorveld en preventie gaan is de verwachting wel dat er steeds meer mantelzorgers bijkomen en er ook steeds meer van hen verwacht zal worden. Het is wel zo dat wanneer er volgend jaar 1500 mantelzorgers in aanmerking komen voor de waardering dat het ons dan sowieso meer geld zal kosten, ook al reduceren we het van 100 naar 75 euro. Geadviseerd wordt om niet het hele compliment af te schaffen, daarvoor is het voor mantelzorgers te waardevol.	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	5	Structureel	Mantelzorgers vinden we heel belangrijk. Met een bezuiniging geven we een negatief signaal af richting hun inzet
Eigen sociaal beleid: Extraatje voor je welzijn Extraatje voor je Welzijn; elke inwoner van Noordwijk kan hier nu aanspraak op maken en heeft zelf een eigen bijdrage van € 30,-. De overige € 550,- per deelnemer betaalt de gemeente. Je kan een Mindfulness of Hardloop cursus doen. Dit programma speelt in op het versterken van de mentale gezondheid. De eigen bijdrage ophogen naar bijvoorbeeld € 50,- of € 100,- maar dan sluit je inwoners met een beperkte beurs uit en dat wil je juist voorkomen. Een optie zou kunnen zijn om deze regeling te koppelen aan Meedoen regelingen. Bezuiniging bij eigen bijdrage van € 100,-: kosten 70 * € 70,- = € 4.900,-	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	4	Structureel	Mensen met een kleine beurs zullen meer moeite krijgen met rondkomen. Daarom is deze maatregel onwenselijk

Te nemen maatregelen richting Programmabegroting 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	Lagere kosten/hogere opbrengsten in de +/+ / voordelen 2027	2028	2029	2030	Prioritering 1 t/m 5	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
	€ 35.000	**€ 540.000**	**€ 540.000**	**€ 540.000**			
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving							
Uitvoering duurzaamheidsprogramma Voor de uitvoering van het duurzaamheidsprogramma staat een budget opgenomen. Omdat dit bedrag zowel in 2024 als 2025 niet volledig is benut kan hier € 50.000,- op bezuinigd worden.	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	2	Structureel	Door het doorvoeren van deze bezuiniging is er minder ruimte om in te spelen op duurzame ontwikkelingen binnen de gemeente Noordwijk.
	€ 50.000	**€ 50.000**	**€ 50.000**	**€ 50.000**			
Denkrichting: Verlagen serviceniveau ondernemers							
De frequentie en inzet op zwerfafval in winkelcentra verlagen. En ondernemers te sturen op de verantwoordelijkhede hetgeen beschreven is in de afvalstoffenverordening Artikel 16 lid 2: 16.2: Degene die de inrichting drijft verwijdert zo vaak als nodig etenswaren, verpakkingen, afval of andere materialen die kennelijk uit de inrichting afkomstig zijn of voor de inrichting zijn bestemd binnen een straal van ten minste 25 meter van de inrichting. -Stoppen met beheersen zwerfvuil in de winkelstraten (prikken) -Verminderen van de frequentie veegwagen naar 1x per twee weken	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	3	Structureel	Ondernemers zullen zelf hun deel van de verantwoordelijkheid moeten nemen voor het schoonhouden van de winkelcentra.
	€ 10.000	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**			
Denkrichting: Verlagen serviceniveau inwoners							
Stoppen inzet hondenpoep verwijderen In heel Noordwijk geldt een opruimplicht. Indien er niet door hondeigenaren opgeruimd wordt kan dit gemeld worden via Fixi, er worden kosten gemaakt om dit op te ruimen. Voorgesteld wordt om te stoppen met dit ruimen wat altijd al de plicht was van eigenaren van honden.	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	2	Structureel	Kans bestaat dat er meer overlast ontstaat doordat hondeigenaren niet ruimen. Mogelijkheden op handhaven hierop zijn zeer beperkt.
Aanpassen respons oeverbeheer Voor het onderhouden van oevers verlagen voeren we correctief onderhoud (m.u.v. calamiteit) alleen geclusterd uit.	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	2	Structureel	Hiermee verlagen we het serviceniveau. Meldingen worden aanzienlijk minder snel in uitvoering gebracht. Daarbij kunnen visuele tekortkomingen aan oevers tijdelijk zorgen voor een mindere aanblik.
Verkleinen route gladheidsbestrijding: Optie is om het bestrijden van gladheid te verminderen in de woonwijken tot uitsluitende de hoofdroutes	x	x	x	x	4	Structureel	
	€ 22.000	**€ 22.000**	**€ 22.000**	**€ 22.000**			
Denkrichting: Verlagen onderhoudsniveau							
Onderhoud groen Het huidige onderhoudsniveau is conform beheerplan gestelde niveau Sober+. Hiermee wordt veel groen onderhouden op niveau C, dit niveau van onderhoud verder verlagen zorgt voor overlast en kapitaalsvernietiging. Het onderhoudsniveau verder verlagen wordt afgeraden. De volgende maatregelen zijn wel mogelijk:	x	x	x	x			
Maatregel 1 Stoppen met alle losse plantenbakken. Deze staan momenteel op druk bezochte locaties, zoals langs aanrijroutes, bij rotondes en voor het gemeentehuis. Bij deze maatregel worden er dus geen losse plantenbakken geplaatst en dat bespaard ook de verzorging en het bijvullen van deze bakken (aarde en planten/bollen).	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	3	Structureel	Straatbeeld versoberd hiervan, doet de naam 'dé bloemenbadplaats van Nederland' geen eer aan.
Maatregel 2 Minder vaak strand egaliseren bij het Oosterduinse meer. Dit gebeurt nu 2x per week in het hoogseizoen. Kan naar 1x per week in het hoogseizoen.	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	1	Structureel	
Maatregel 3 Stoppen met het beheersen van de bastaardsatijnrups en de eikenprocessierups. Deze nesten worden in het duin preventief weggeknipt en de rupsen worden bestreden als deze op een druk bezochte locatie voor overlast zorgen. Het is niet niet wettelijk verplicht dit te bestrijden.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	2	Structureel	Meer overlast van de rups, onaangenaam voor bezoekers en bewoners. Echter: we zijn als gemeente niet verplicht om te bestrijden.
Maatregel 4 Stoppen met de inzet van lieveheersbeestjes tegen luizen in de Lindenbomen in de voorstraat. Vanwege deze luizen worden de straten glad.	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	3	Structureel	Val- en uitglijgevaar. Gevaarlijk.
Onderhoud wegen Op het onderhoudsniveau wordt afgeraden maatregelen te treffen. Momenteel wordt op goed niveau onderhouden waardoor er minder klein- of correctief onderhoud uitgevoerd hoeft te worden. Wel is het mogelijk om het type bestrating (klinker)aan te passen ten opzicht van hoe het nu in de UVOR is opgenomen. Voorgesteld wordt om (bijvoorbeeld per gebiedstype) verschil in soort klinker toe te gaan passen. Bij de actualisatie van de UVOR zou dit meegenomen kunnen worden. ***in het investeringsplan "bestratingsmateriaal UVOR" structureel verlaagd met € 150.000,- met inflatie. Maakt een besparing op kapitaalslasten vanuiteindelijk meer dan € 20.000,- (na 10 jaar)***	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	1	Structureel	Klinkerkeien zijn beheer technisch efficiënter dan dikformaten. Qua levensduur en duurzaamheid blijft het indentiek. Uitstraling is niet conform UVOR.
Onderhoud openbare verlichting In eerdere jaren zijn er maatregelen doorgevoerd op het onderhouden van de openbare verlichting. Andere maatregelen zijn uit oogpunt van kapitaalsvernietiging of veiligheid niet mogelijk.	x	x	x	x			

Te nemen maatregelen richting Programmabegroting 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	Lagere kosten/hogere opbrengsten in de +/+ / voordelen 2027	2028	2029	2030	Prioritering 1 t/m 5	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Onderhoud riolering Onderhoud wordt uitgevoerd volgens vastgesteld Integraal Waterketenplan. Het hierin opgenomen onderhoud betreft noodzakelijke werkzaamheden waarop niet bezuinigd kan worden.	x	x	x	x			
Onderhoud kunstwerken Het stoppen van schoonmaakwerk, en geen schilderwerk verrichten aan leuningen van bruggen.	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	4	Structureel	Stalen leuningen geeft op ten duur roestvorming en hierdoor minder uitstraling. Houten leuningen kans op splintervorming. Consequentie hiervan is op termijn hogere onderhoudskosten.
Onderhoud Speelvoorzieningen Het is niet mogelijk het onderhoudsniveau te verlagen gelet op de wettelijke verplichting die er is (WAS). Volgende mogelijkheden kunnen verder verkend worden:							
Speelvoorzieningen maatregel 2.1 Stoppen met het bijdragen aan het beheer en onderhoud van speeltoestellen bij speeltuinverenigingen en De Dierenhoeve.	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	4	Structureel	(De Zilk + Noordwijkerhout + De Dierenhoeve) 90+90+40=220.000 x 8%= 17.600
Speelvoorzieningen maatregel 2.2 Stoppen met het vervangen van speeltoestellen bij speeltuinverenigingen en De Dierenhoeve. Kan alleen als maatregel 2.1 ook word toegepast.	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	4	Structureel	220.000 euro per 14 jaar. Deze maatregel kan leiden tot een afname van speel- en ontmoetingsplekken voor kinderen en bewoners. De betrokken organisaties zijn deels afhankelijk van gemeentelijke financiering. Daarnaast blijft de gemeente als grondeigenaar aansprakelijk voor mogelijke ongevallen op deze locaties, vergelijkbaar met de situatie bij schoolpleinen, met uitzondering van de speelakker die op eigen grond van Raamwerk ligt. Indien beheer, toezicht en borging van kwaliteit en veiligheid onvoldoende zijn geregeld conform het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS), neemt het juridisch en financieel risico voor de gemeente toe.
Speelvoorzieningen maatregel 3 verminderen van één inspectiemoment.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	1	Structureel	Het verminderen van 1 inspectiemoment kan leiden tot het later constateren van eventuele gebreken op een speelvoorziening. Echter voldoet de gemeente nog steeds aan zijn wettelijke verplichtingen vanuit de WAS (Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen).
	€ 111.000	**€ 111.000**	**€ 111.000**	**€ 111.000**			
Programma 9 Wonen en Ruimte							
Overgang VTH taken van de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) naar de gemeente Noordwijk Vanaf 1 januari 2027 neemt de gemeente de VTH taken over van de Omgevingsdienst West-Holland. Deze taken worden ondergebracht in het team Ruimtelijke ontwikkeling. Senze heeft namens de gemeente een objectieve en onderbouwde capaciteitsberekening gemaakt. Hierin is ook de impact van bestuurlijke keuzes in beeld gebracht. Het maken van een andere bestuurlijke keuze kan gevolgen hebben voor de inzet van personeel. Hieronder staat een opsomming van de huidige bestuurlijke keuzes, en de mogelijkheden en gevolgen voor het maken van een andere bestuurlijke keuze.							
Kiezen voor alleen reactief toezicht: mogelijke besparing een bouwinspectief in vaste dienst De toezichtintensiteit bepaalt in welke mate de gemeente, naast het reactief afhandelen van toezichtmomenten (bij vergunningen, meldingen en handhavingsverzoeken), ook actief toezicht uitvoert in de vorm van projectmatige en/of gebiedsgerichte handhaving. Het toezicht op individuele dossiers is in de praktijk grotendeels vraaggestuurd en wordt daarom in alle scenario's asl constant verondersteld. De bestuurlijke keuze ten aanzien van de toezichtintensiteit ziet primair op de omvang van de projectmatige handhaving. Dit betreft een expliciete beleidskeuze, waarbij de gemeente bepaalt in welke mate actief toezicht wordt uitgevoerd naast de reguliere werkzaamheden. Nu vindt er gematigd actief toezicht plaats (reactief toezicht op vergunningen, meldingen en handhavingsverzoeken, projectmatige handhaving (bollengrond, strand, arbeidsmigranten en ondermijning), toezichtprojecten. Gekozen kan voor voor alleen reactief toezicht. Dit betekent dat alleen toezicht op vergunningen, meldingen en handhavingsverzoeken plaatsvindt en naar aanleiding van bestuurlijke noodzaak gehandhaafd wordt. Dit bedrag is gebaseerd op de besparing van één bouwinspecteur in vaste dienst.	€ 110.000	€ 111.000	€ 116.000	€ 121.000	4	Structureel	Handhaving is wettelijke verplchting 1 Fte bouwinspecteur vaste dienst

Te nemen maatregelen richting Programmabegroting 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	Lagere kosten/hogere opbrengsten in de +/+ / voordelen 2027	2028	2029	2030	Prioritering 1 t/m 5	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Kiezen voor alleen reactief toezicht: mogelijke besparing één jurist op inhuurbasis (flexibele schil) De toezichtintensiteit bepaalt in welke mate de gemeente, naast het reactief afhandelen van toezichtmomenten (bij vergunningen, meldingen en handhavingsverzoeken), ook actief toezicht uitvoert in de vorm van projectmatige en/of gebiedsgerichte handhaving. Het toezicht op individuele dossiers is in de praktijk grotendeels vraaggestuurd en wordt daarom in alle scenario's asl constant verondersteld. De bestuurlijke keuze ten aanzien van de toezichtintensiteit ziet primair op de omvang van de projectmatige handhaving. Dit betreft een expliciete beleidskeuze, waarbij de gemeente bepaalt in welke mate actief toezicht wordt uitgevoerd naast de reguliere werkzaamheden. Nu vindt er gematigd actief toezicht plaats (reactief toezicht op vergunningen, meldingen en handhavingsverzoeken, projectmatige handhaving (bollengrond, strand, arbeidsmigranten en ondermijning), toezichtprojecten. Gekozen kan voor voor alleen reactief toezicht. Dit betekent dat alleen toezicht op vergunningen, meldingen en handhavingsverzoeken plaatsvindt en naar aanleiding van bestuurlijke noodzaak gehandhaafd wordt. Dit bedrag is gebaseerd op de besparing van één jurist op inhuurbasis.	€ 200.000	€ 202.000	€ 204.000	€ 206.000	4	Structureel	Handhaving is wettelijke verplchting 1 Fte jurist (flexibele schil)
Kiezen voor alleen bindend advies voor zware/politieke gevallen: mogelijke besparing één RO adviseur in vaste dienst De gemeenteraad is op grond van de Omgevingswet bevoegd om bindend advies te geven bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's), indien de raad daarvoor categorieën aanwijst. In de gemeente Noordwijk is momenteel een brede lijst vastgesteld met categorieën waarvoor bindend advies geldt (o.a. woningbouw, bedrijvigheid, agrarisch, voorzieningen, infra, duurzame energie, antennes en tijdelijke huisvesting). Dit zorgt voor een relatief hoge bestuurlijke betrokkenheid en leidt tot extra werkzaamheden in de vergunningprocedure door bestuurlijke afstemming, aanvullende onderbouwing, voorbereiding van college-/raadsstukken en beantwoording van raadsvragen. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door het behandelend VTH-team (vergunningverlening/RO, afhankelijk van rolverdeling) en juridische ondersteuning. Nu geldt er een brede lijst met aangewezen categorieën die voor bindend advies voorgelegd dienen te worden bij de gemeenteraad. Gekozen kan worden om alleen bindend advies voor zware/politieke gevallen (bijvoorbeeld grote woningbouwplannen, asielopvang, zware milieucategorieën, grote infrastructurele projecten) waardoor er meer afhandeling plaats kan vinden door het college (in mandaat), minder raadsronden, raadsstukken en raadsvragen. wel meer toezicht en handhaving omdat actief toezicht noodzakelijk is. Dit bedrag is gebaseerd op de bespraring van één RO-adviseur in vaste dienst.	€ 124.000	€ 129.000	€ 134.000	€ 139.000	4	Structureel	1 Fte RO adviseur (vast)
Kiezen voor alleen bindend advies voor zware/politieke gevallen: mogelijke besparing één RO adviseur op inhuurbasis (flexibele schil) De gemeenteraad is op grond van de Omgevingswet bevoegd om bindend advies te geven bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's), indien de raad daarvoor categorieën aanwijst. In de gemeente Noordwijk is momenteel een brede lijst vastgesteld met categorieën waarvoor bindend advies geldt (o.a. woningbouw, bedrijvigheid, agrarisch, voorzieningen, infra, duurzame energie, antennes en tijdelijke huisvesting). Dit zorgt voor een relatief hoge bestuurlijke betrokkenheid en leidt tot extra werkzaamheden in de vergunningprocedure door bestuurlijke afstemming, aanvullende onderbouwing, voorbereiding van college-/raadsstukken en beantwoording van raadsvragen. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door het behandelend VTH-team (vergunningverlening/RO, afhankelijk van rolverdeling) en juridische ondersteuning. Nu geldt er een brede lijst met aangewezen categorieën die voor bindend advies voorgelegd dienen te worden bij de gemeenteraad. Gekozen kan worden om alleen bindend advies voor zware/politieke gevallen (bijvoorbeeld grote woningbouwplannen, asielopvang, zware milieucategorieën, grote infrastructurele projecten) waardoor er meer afhandeling plaats kan vinden door het college (in mandaat), minder raadsronden, raadsstukken en raadsvragen. wel meer toezicht en handhaving omdat actief toezicht noodzakelijk is. Dit bedrag is gebaseerd op de bespraring van één RO-adviseur op inhuurbasis.	€ 216.000	€ 225.000	€ 234.000	€ 243.000	4	Structureel	1 Fte RO adviseur (flexibele schil)
Kiezen voor minimaliseren vergunningsplichting: mogelijke besparing twee vergunningsverleners in vaste dienst Binnen het Omgevingswetstelsel kan een gemeente sturen op de mate waarin activiteiten vergunningplichtig zijn, dan wel onder algemene regels, meldingsplicht of vergunningsvrije regimes vallen. Dit gebeurt via keuzes in het omgevingsplan, toepasbare regels, beleid en uitvoeringspraktijk. Wanneer vergunningsplichten worden geminimaliseerd, verschuift het stelsel van toesing vooraf (vergunningverlening) naar naleving achteraf (toezicht/handhaving) Dit heeft effect op: - instroom en complexiteit van vergunningsaanvragen: - het aantal meldingen/informatieplichten; - toezicht en handhaving. Minder vergunningen betekent minder legesopbrengsten, maar hebben dus ook gevolgen voor de werkvoorraad. Dit bedrag is gebaseerd op de besparing van twee vergunningverleners in vaste dienst	€ 220.000	€ 230.000	€ 240.000	€ 250.000	4	Structureel	2 Fte vergunningverlener (vast) Structureel na vaststelling Omgevingsplan
Kiezen voor minimaliseren vergunningsplichting: mogelijke besparing twee vergunningsverlenersop inhuurbasis (flexibele schil) Binnen het Omgevingswetstelsel kan een gemeente sturen op de mate waarin activiteiten vergunningplichtig zijn, dan wel onder algemene regels, meldingsplicht of vergunningsvrije regimes vallen. Dit gebeurt via keuzes in het omgevingsplan, toepasbare regels, beleid en uitvoeringspraktijk. Wanneer vergunningsplichten worden geminimaliseerd, verschuift het stelsel van toesing vooraf (vergunningverlening) naar naleving achteraf (toezicht/handhaving) Dit heeft effect op: - instroom en complexiteit van vergunningsaanvragen: - het aantal meldingen/informatieplichten; - toezicht en handhaving. Minder vergunningen betekent minder legesopbrengsten, maar hebben dus ook gevolgen voor de werkvoorraad. Dit bedrag is gebaseerd op de besparing van twee vergunningverleners op inhuurbasis.	€ 388.000	€ 403.000	€ 419.000	€ 436.000	4	Structureel	2 Fte vergunningverlener (flexibele schil) Structureel na vaststelling Omgevingsplan

Te nemen maatregelen richting Programmabegroting 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	Lagere kosten/hogere opbrengsten in de +/+ / voordelen 2027	2028	2029	2030	Prioritering 1 t/m 5	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Verrekening lagere kosten binnen de leges van de omgevingsvergunningen Bovenstaande zes punten inzake de Omgevingswet-ODWH hebben een effect op de kostendekkende tarieven. Als de kosten lager worden door het weghalen van begrote lasten worden ook de inkomsten van de omgevingsvergunningen lager. Dit zijn communicerende vaten.	-€ 1.258.000	-€ 1.300.000	-€ 1.347.000	-€ 1.395.000	4	Structureel	
Versnel verkopen panden boek Vastgoed Geld genereren door de daarvoor aangemerkte panden in het boek Vastgoed versneld te verkopen. De bedragen die zijn opgenomen in het Boek Vastgoed zijn niet recentelijk opnieuw bepaald, vandaar dat er voor een actuele berekening opnieuw taxaties zullen moeten worden uitgezet. Daarnaast is een gedeelte van deze panden al meegenomen in de financiering van het te bouwen Atrium. Ook is de Wilhelminastraat 3 in verhuurde staat, evenals de Herenweg 2. Nieuwe Zeeweg 90 en 92 staan op status verkoop in Boek Vastgoed, maar opbrengsten staan op dit moment ten gunste van het project Schoolstraat. Project staat voor nu financieel negatief.	pm	pm	pm	pm	4		
	€ -	**€ -**	**€ -**	**€ -**			
Programma 10 Financien							
Denkrichting: verhogen inkomsten uit parkeren							
Verhogen inwonersvergunning Hoogte van de inwonersvergunning is € 20,-. Deze te verhogen tot € 50,-	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	4	Structureel	Alle suggesties rondom parkeertarieven worden pas verder doorgerekend als blijkt dat deze aansluiten bij de ambities van nieuw college. Dit kan vervolgens meegenomen worden bij de actualisatie van het parkeerbeleid e/o het aanpassen van de parkeerverordening.
Afschaffen inwonersvergunning Door te stoppen met inwonersvergunningen ontstaat er meer ruimte voor regulier betaald parkeren. Verwachting is dat dit strijdig is met uitgangspunten coalitieakkoord.	pm	pm	pm	pm	5	Structureel	
Verhogen bewonersvergunning (1e, 2e, 3e voertuig) Het verhogen van de tarieven bewoners die in een betaald parkeergebied wonen. Voor deel hiermee het bezit van een 2e of 3e voertuig minder laagdrempelig te maken. 1e auto van 20 naar 30 = € 20.000,- 2e auto van 50 naar 70 = € 25.000,- 3e auto van 100 naar 130 = €10.000,-	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	4	Structureel	
Verhogen bezoekersvergunning Van 20 naar 30 = € 20.000,-	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	4	Structureel	
Verhogen vergunningen hotel en bedrijven Hotelvergunning van € 102,- naar € 120,- = p.m. Bedrijfsvergunning A van € 300,- naar € 350,- Bedrijfsvergunning B van € 150,- naar € 180,- Bedrijfsvergunning C van 150 naar 180 =	pm	pm	pm	pm	4	Structureel	
Verhogen parkeertarieven (50%) tarief eerste en tweede uur aanpassen van € 0,10 cent naar € 0,15 per 5 minuten = tarief vanaf derde uur aanpassen naar van € 0,10 cent naar € 0,15 per 2 minuten =	pm	pm	pm	pm	4	Structureel	
Vergroten betaald parkeergebied Noordwijk Binnen: Heel het Kloosterplein betaald parkeren invoeren. Betreft het westerlijke deel (26 stk) (t.h.v. Bronckhorstschool) en langs de muur van de st. Jeroenskerk (35 stk). Dit betekent tegelijk het invoeren van een vergunningenstelsel Noordwijk-Binnen. Voorgesteld wordt om dit onder te brengen in het nieuw op te stellen parkeerbeleid.	pm	pm	pm	pm	4	Structureel	
	€ 675.000	**€ 675.000**	**€ 675.000**	**€ 675.000**			
Denkrichting: algemene dekkingsmiddelen en overige financiele stelposten							
OZB inkomsten niet woningen OZB inkomsten niet woningen in verhouding brengen met korting op de algemene uitkering. Dit betekent een stijging van de OZB inkomsten met 11 % (peil 2027 = € 5.413.000,-)	€ 572.000	€ 620.000	€ 652.000	€ 694.000	2	Structureel	
Budget nieuw college/raad In de meerjarenbegroting is een bedrag gereserveerd voor nieuwe beleidsontwikkeling nieuwe college/raad. Aan dit budget zijn nog bestedingsdoelen gekoppeld.	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	5	Structureel	

Te nemen maatregelen richting Programmabegroting 2027-2030

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-

Onderwerp en onderbouwing	Lagere kosten/hogere opbrengsten in de +/+ / voordelen 2027	2028	2029	2030	Prioritering 1 t/m 5	Structureel / Incidenteel	Effect van het voorstel
Stelpost onderuitputting investeringsniveau Voor gemeenten in Zuid-Holland betekent dit dat een stelpost onderuitputting alleen kans van slagen heeft als zij bijvoorbeeld kunnen aantonen dat: - de investeringsrealisatie over meerdere jaren structureel achterblijft bij de begroting; - die onderuitputting ook in het komende begrotingsjaar aannemelijk is; - de omvang van de stelpost aansluit bij die structurele trend en eventuele verbeteringen in de uitvoeringscapaciteit. Dat sluit aan bij de Begrotingscirculaire 2027 van de provincie Zuid-Holland, waarin gemeenten zelfs worden geadviseerd een voorgenomen stelpost vooraf met de provinciale toezichthouder af te stemmen.	€ -	€ 52.000	€ 94.000	€ 121.000	1	Structureel	10 % op de kapitaallasten van nieuwe investeringen (niet gedekt uit reserves) heeft een effect van circa € 52K in 2028, € 94K in 2029 en € 121K in 2030.
Inzet surplus algemene reserve (maximaal 10 %) voor het dekken van structurele lasten (saldo algemene reserve per 1 januari 2027 bedraagt € 18.7 miljoen) Het surplus van de algemene reserve is dat deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan een gemeente met ingang van 1 januari 2024 jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten. Met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft . De inzet van het surplus algemene reserve (= vrije reserve) wordt door dit gebruik als structurele baat bestempeld en is daarmee ook een uitzondering dat reservemutaties incidenteel zijn. Het weerstandsvermogen moet naar het oordeel van de toezichthouder voldoende zijn. Dit betekent dat het moet zijn gebaseerd op een adequate risico-inventarisatie. De structurele onttrekkingen aan de algemene reserve moeten worden opgenomen in het overzicht van structurele reservemutaties (artikel 23c BBV).	pm	pm	pm	pm	1	Structureel	
Herverdeeleffect Gemeentefonds Binnen het Gemeentefonds het onderdeel stelpost herverdeling van 708K in 2029 en 2030 niet langer in stand houden. We hanteerde op basis van het voorzichtheidsprincipe 50% van de voorgenomen herverdeling vanuit het Rijk. Het Rijk heeft dit voor 2027 en 2028 geschrapt. Onzeker hoe nu verder. Kan voor worden gekozen om tzt het bedrag op te nemen dat wordt aangegeven (als het uiteindelijk doorgaat).	€ -	€ -	€ 708.000	€ 708.000	4	Structureel	
Toeristenbelasting Een ophoging met 1 % van de toeristenbelasting levert € 39.000,- aan extra opbrengsten op.	pm	pm	pm	pm	4	Structureel	
Forensenbelasting Een ophoging met 1 % van de forensbelasting levert € 17.000,- aan extra opbrengsten op.	pm	pm	pm	pm	4	Structureel	
OZB woningen Een ophoging met 1 % van de OZB-woningen eigenaar levert € 112.000,- aan extra opbrengsten op.	pm	pm	pm	pm	5	Structureel	
OZB niet woningen eigenaar Een ophoging met 1 % van de OZB niet woningen eigenaar levert € 34.000,- aan extra opbrengsten op.	pm	pm	pm	pm	4	Structureel	
OZB niet woningen gebruiker Een ophoging met 1 % van de OZB niet woningen gebruiker levert € 20.000,- aan extra opbrengsten op.	pm	pm	pm	pm	4	Structureel	
	€ 822.000	**€ 922.000**	**€ 1.704.000**	**€ 1.773.000**			

Te nemen maatregelen totaal	**€ 2.130.000**	**€ 2.741.000**	**€ 3.966.000**	**€ 4.054.000**
Te nemen maatregelen incidenteel	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Te nemen maatregelen structureel	**€ 2.130.000**	**€ 2.741.000**	**€ 3.966.000**	**€ 4.054.000**
Maatregelen 1 in de cijfers mee te nemen	**€ 199.000**	**€ 251.000**	**€ 293.000**	**€ 320.000**
Maatregelen 2 in de cijfers mee te nemen	**€ 649.000**	**€ 697.000**	**€ 729.000**	**€ 771.000**
Maatregelen 3 niet in de cijfers, maar wel als keuzemogelijkheden mee te nemen	**€ 52.000**	**€ 52.000**	**€ 52.000**	**€ 52.000**
Maatregelen 4 niet in de cijfers, maar wel als keuzemogelijkheden mee te nemen	**€ 787.000**	**€ 788.000**	**€ 1.934.000**	**€ 1.948.000**
Maatregelen 5 niet in de cijfers, maar wel als keuzemogelijkheden mee te nemen	**€ 443.000**	**€ 953.000**	**€ 958.000**	**€ 963.000**
Totaal maatregelen 1 en 2. Worden meegenomen ter dekking van het financieel meerjarenperspectief	**€ 848.000**	**€ 948.000**	**€ 1.022.000**	**€ 1.091.000**